

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
 Анатолій ДІБРОВА
" 28 " 08 2024 року

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 1 від «16» серпня 2024 р.
 Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»
 Лариса ОЛІЙНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма Корпоративні фінанси
Факультет Економічний
Розробники: доцент кафедри фінансів, к.е.н., доцент Тітенко З.М.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 рік

Опис навчальної дисципліни

Податкова система

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	3	-
Семестр	5	-
Лекційні заняття	30 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	- год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	90 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	- год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Ефективність податкової системи є передумовою вирішення соціальних і економічних завдань, а також інших функцій, які виконує держава. З фіскальної точки зору, важливим є достатність доходів, які отримує держава, з економічної - який вплив вона здійснює через податкову політику на економічний розвиток. Управління податковою сферою є складним процесом, який вимагає висококваліфікованих спеціалістів, добре обізнаних як з теоретичними аспектами оподаткування, так і з практичними питаннями щодо нарахування і стягнення податків. Дисципліна "Податкова система" є складовою підготовки таких фахівців.

Метою вивчення дисципліни «Податкова система» є вивчення теоретичних та організаційних основ оподаткування, методики розрахунків і порядку сплати податків і обов'язкових платежів юридичних і фізичних осіб.

Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних та організаційних засад податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування.

Предметом навчальної дисципліни є організація справляння податків і обов'язкових платежів в Україні.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПРН 22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для: повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оподаткування та непряме оподаткування													
Тема 1. Економічна суть	1-2	10	2	2			6						

податків													
Тема 2. Акцизний податок	3-4	18	4	4			10						
Тема 3. Мито	5	10	2	2			6						
Тема 4. Податок на додану вартість	6-7	18	4	4			10						
Разом за змістовним модулем 1	56		12	12			32						
Змістовий модуль 2. Форми та механізми регулювання податкової політики													
Тема 5. Податок на прибуток підприємств	8-9	18	4	4			10						
Тема 6. Оподаткування доходів фізичних осіб	10-11	18	4	4			10						
Тема 7. Спрощена система оподаткування	12	12	2	2			8						
Тема 8. Рентна плата	13	12	2	2			8						
Тема 9. Екологічний податок	14	12	2	2			8						
Тема 10. Місцеві податки та збори	15	10	2	2			6						
Разом за змістовним модулем 2	94		18	18			58						
Усього годин	150		30	30			90						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна суть податків	2
2	Акцизний податок	2
3	Мито	4
4	Податок на додану вартість	4
5	Податок на прибуток підприємств	4
6	Оподаткування доходів фізичних осіб	4
7	Спрощена система оподаткування	4
8	Рентна плата	2
9	Екологічний податок	2
10	Місцеві податки та збори	2

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна суть податків	6
2	Акцизний податок	10
3	Мито	6
4	Податок на додану вартість	10

5	Податок на прибуток підприємств	10
6	Оподаткування доходів фізичних осіб	10
7	Спрощена система оподаткування	8
8	Рентна плата	8
9	Екологічний податок	8
10	Місцеві податки та збори	6

5. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків

90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=715>);
- Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система: Навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2021. 634 с.
- Тітенко З.М., Біляк Ю.В. Курс лекцій для вивчення дисципліни «Податкова система» Київ: Вид. центр НУБіП України, 2023. 189 с.
- Тітенко З.М. Методичні вказівки для вивчення дисципліни «Податкова система» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОПП «Корпоративні фінанси». Київ: «КОМПРІНТ», 2024. 98с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетний кодекс України. Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Митний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: документ 4495-17, редакція від 01.01.2018 року. URL: www.rada.gov.ua
3. Податковий кодекс України. Офіційний вісник України від 02.12.2010., № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Волохов І.С. Податкова система: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
5. Зоря О. П. Податкова система: навчальний посібник. Запоріжжя : ФОП Мокшанов В. В. 2019. 172 с.
6. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність: Навчально-практичний посібник. К.: Алерта, 2017. 240 с.
7. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч.посіб. [В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко]; за заг. ред. В.П. Хомутенко Одеса: «Атлант», 2017. 314 с.

8. Бутенко В.В., Дідик А.О. Співвідношення прямих та непрямих податків під час формування доходів зведеного бюджету України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія економічні науки*. 2018. № 30. С. 68-72.

9. Бутенко В.В., Осіпова М.С. Податкова політика як засіб регулювання економічного розвитку держави. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. № 3 (65). С. 55-60.

10. Головка М. Й. Аналіз сучасного стану індикаторів розвитку, стійкості та ефективності функціонування податкової системи України. *Економічний форум*. 2018. № 1. С. 261-265.

11. Диха М. В. Податкова система як складник забезпечення розвитку соціально-економічної системи України. *Сучасні питання економіки і права*. 2018. Вип. 1. С. 86-99

12. Зайцев О. В. Податковий менеджмент. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 308 с.

13. Крисоватий А.І. Муніципальна боргова політика: теоретичні концепти та практика реалізації в Україні. Львів: Українська академія друкарства, 2017. 220с.

14. Крисоватий А.І. Наукові основи фіскальної теорії. Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017 246 с.

15. Луцик А.І. Адміністрування податків. Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 282 с

16. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.

17. Пасічний М. Фіскальна результативність податкової системи України. *Вісник Київського національного торговельно економічного університету*. 2018. № 3. С. 116-130.

18. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система». уклад. Гречко А.В. К., 2018. 171 с.

19. Податкова система: Навчальний посібник: за ред. С.В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.

20. Реформування обліково-контрольної системи підприємств України за міжнародними стандартами: монографія, за ред. Н.О. Лоханової. Харків: «Діса плюс», 2018. 220 с.

21. Сенченко В. Б. Податкова система. Практикум. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 160 с.

23. Тітенко З.М., Ворона А.В. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету України. *Економіка і суспільство*. 2021. №33 Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/923/885>

24 Тітенко З.М., Коцюрuba О.С. Особливості оподаткування малого і середнього бізнесу. *Економіка і суспільство*. 2021. № 22

25. Тітенко З.М. Особливості функціонування системи електронного адміністрування податку на додану вартість. *Вісник Львівського національного аграрного університету*. 2020. №27. С.101-105

26. Ткачик Ф. П. Удосконалення податкового контролю в Україні у контексті протидії ухиленню від оподаткування. *Економічний часопис ХХІ*. 2017. №. С. 133

27. Фінанси підприємств: Навчальний посібник: за ред. О.О. Яцух. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 292 с.

28. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

29. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

30. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.

31. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

32. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>. 6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.

33. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: <http://minrd.gov.ua/>.

34. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>.

35. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>